ได้รับบทความ Received 08/10/2025
แก้ไขบทความ Revised 05/03/2026
ตอบรับบทความ Accepted 16/03/2026

05

ห้วงเวลาแห่งการเปลี่ยนผ่านในชีวิต: การศึกษาผลงานศิลปะของ จอร์เจีย โอคีฟ ในช่วงสูญเสียสภาวะสมดุลทางใจ (ค.ศ. 1929 – 1936)

The Transitional Years: A Case Study of Georgia O'Keeffe's Artworks in a Time of Vulnerability (1929 –1936)

ศรัณยา พิชรานันท์[1]
Saranya Picharanant[2]

[1] นักวิชาการอิสระ
[2] Independent academic
(E-mail address: mew4spu@gmail.com)

บทคัดย่อ

จอร์เจีย โอคีฟ (Georgia O'Keeffe, ค.ศ. 1887 – 1986) เป็นที่รู้จักจากผลงานจิตรกรรมภาพชุดดอกไม้และศิลปะนามธรรม แต่ศิลปินมีช่วงชีวิตที่เธอสูญเสียสภาวะสมดุลทางใจ (ปี ค.ศ.1931- 1933) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยังไม่ได้รับการศึกษาในเชิงลึก งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมและวาดเส้นระหว่างปี ค.ศ. 1929 - 1936 ซึ่งครอบคลุมช่วงก่อน ระหว่างและหลังวิกฤตสำคัญในชีวิตโอคีฟ โดยไม่ได้เน้นการตีความสัญลักษณ์เชิงจิตวิเคราะห์หรือผลวินิจฉัยทางจิตเวช หากเป็นการวิเคราะห์ในฐานะกรณีศึกษา ความสอดคล้องของชีวิตและผลงานการสร้างสรรค์ ในแง่มุมของงานวิจัยที่ผสมผสานเรื่องเล่าชีวประวัติและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Biographical Narrative Inquiry and Qualitative Interpretation) ที่เชื่อมโยงชีวประวัติอันมีศิลปะเป็นสื่อกลาง

ผู้วิจัยใช้องค์ความรู้ทั้งประสบการณ์ทางปฏิบัติการและทฤษฎีศิลป์ ประกอบกับวรรณกรรมด้านจิตวิทยา เพื่อใช้วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมในห้วงเวลาสำคัญก่อนและหลังการรักษาปัญหาสุขภาพจิต งานวิจัยสะท้อนมุมมองของโอคีฟที่แม้เผชิญปัญหาสุขภาพจิต แต่สามารถค้นพบความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนใจ (Posttraumatic Growth: PTG) เกิดการตระหนักและเรียนรู้ภายในตนเอง ความยืดหยุ่นทางจิตใจ (Resilience) และการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformation) จนนำไปสู่การปรับตัวกลับสู่เส้นทางสร้างสรรค์ศิลปะจนถึงบั้นปลายชีวิตได้

แม้ว่าศิลปินจะโด่งดังในช่วงศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art Era) ผลงานของเธออาจถูกมองว่าล้าหลังไปแล้วสำหรับยุคสมัยปัจจุบัน แต่ผู้วิจัยคิดว่าการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะมีคุณค่าในฐานะการทำความเข้าใจผลงานศิลปะที่เป็นส่วนหนึ่งของการบันทึกชีวิต สะท้อนให้เห็นความเป็นมนุษย์อันซับซ้อนและอาจเป็นแรงบัดาลใจให้แก่ศิลปินที่กำลังเผชิญปัญหาสุขภาพจิตได้

คำสำคัญ : ศิลปะสมัยใหม่ สุขภาพจิต
ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนใจ
ความยืดหยุ่นทางจิตใจ การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน

Abstract

Georgia O'Keeffe (1887—1986) is best known for her series of flower paintings and abstract art, however, her vulnerable years (1931—1933) have not been limited examined. This study aims to examine her works which produced between 1929 to 1936, encompassing both the period preceding and following a major crisis in her life. Rather than interpretating her works through psychoanalytic symbolism or psychiatric diagnosis, the research approaches them as a case study, combining biographical narrative inquiry with qualitative interpretation to connect the artist's life story with art as its primary method.

The researcher integrates both practical artistic experience with art theory, alongside psychological literatures, to analyze O'Keeffe's works during this critical phase before, between and after her treatment for mental health issue. The study highlights how, despite, encountering psychological distress, O'Keeffe's ability to attain posttraumatic growth (PTG), contemplation, transformation and developed psychological resilience, ultimately, how she returned to a sustained artistic trajectory that continue throughout her lifetime.

Although O'Keeffe rose to prominence during the Modern Art era, her works may be perceived as outdated in the present context. On the other hand, the researcher found that this study underscores the value of her art as a form of life-memoir. In this article not only reflects the complexities of human experience, but also offers potential inspiration to contemporary artists who confronting mental health challenges.

Keywords : Modern Art, Mental Health, Posttraumatic Growth, Transformation, Resilience

บทนำ

จอร์เจีย โอคีฟ (Georgia O'Keeffe, ค.ศ. 1887 – 1986) เป็นศิลปินหญิงชาวอเมริกันที่โดดเด่นในช่วงศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art era) ผลงานของเธอถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นวงกว้างในฐานะศิลปินหญิง ผู้สร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ที่มีนัยยะและแสดงออกเชิงกามารมณ์ (Erotic) นักวิจารณ์หลายคนตีความเชื่อมโยงดอกไม้ของเธอกับอวัยวะเพศหญิง โดยแท้จริงแล้วเธอได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ซึ่งใช้ธรรมชาติเป็นแรงบันดาลใจ หัวข้อของภาพ (Subject) ในผลงานของเธอสามารถแบ่งออกเป็นผลงานชุด (Series) ซึ่งมีหลายหมวดหมู่ เช่น ชุดนามธรรม (Abstractions) สถาปัตยกรรม (Architectures) ศาสนวัตถุในศาสนาคริสต์ (Christian Objects) ทัศนียภาพ (Landscapes) โครงกระดูก (Bones) พืชพรรณ (Botanical subjects) และหุ่นนิ่ง (Still life) เป็นต้น โอคีฟมีชีวประวัติที่เข้มข้นและการสร้างสรรค์ผลงานต่อเนื่องยาวนานกว่า 5 ทศวรรษ ผลงานศิลปะจำนวนมากจึงกลายเป็นมรดกอันทรงคุณค่าแก่การศึกษาของคนรุ่นหลัง แต่น้อยคนนักที่จะกล่าวถึงช่วงเวลาที่ชีวิตของศิลปินพบอุปสรรคการเผชิญความเปราะบางของสภาพจิตใจ การรักษาฟื้นฟูและการกลับสู่เส้นทางการศิลปินอีกครั้ง

Haskell and others (2009, 216) ระบุว่า "เธอถูกวินิจฉัยว่าป่วยด้วยโรคประสาท (Psychoneurosis หรือ Neurosis)[1] เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 2 เดือนและหยุดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ 13 เดือน (ค.ศ. 1933 – 1934)" ด้วยความกดดันของสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้เธอเริ่มปลีกตัวไปทำงานที่บ้านพักตากอากาศที่ เลค จอร์จ (Lake George, New York) ออกเดินทางกับ**รีเบคก้า สแตรนด์** (Rebecca Strand, ค.ศ. 1891 – 1968) ท่องเที่ยวเมือง ซานตา เฟ่ รัฐ นิว แม็กซิโก (Santa Fe, New Mexico) การปลีกตัวออกจากสภาพแวดล้อมเพื่อค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้ความสัมพันธ์ของเธอและสามีเริ่มมีปัญหา ภายหลังได้พบว่าสามีและผู้ช่วยคนสนิทนอกใจมีสัมพันธ์ชู้สาวลับหลังเธอ ถือเป็นเหตุกาณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบทางจิตใจของเธอเป็นอย่างมาก ทว่าเหตุการณ์นี้เป็นจุดเปลี่ยนผ่านในชีวิต (Transition) นำไปสู่การค้นพบแง่งามจากความสิ้นหวังในชีวิต การเปลี่ยนแปลง (Transform) สู่ตัวตนที่มีความเข้มแข็งในจิตใจ ได้สะท้อนผ่านการดำเนินชีวิตและส่งผลในเส้นทางการเป็นศิลปินของเธอด้วย

1 โรคประสาท (Neurosis) คือ โรคที่มีความกังวลเป็นลักษณะสำคัญ ผู้ที่ป่วยเป็นโรคมักจะได้รับความทุกข์จากการสูญเสีย มีบุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไป โรคประสาทมีสาเหตุใหญ่มาจากความวิตกกังวล ความกลัว มีอารมณ์อ่อนไหวมากเกินไป ปัจจุบันเชื่อว่าสาเหตุที่สำคัญของโรคนี้คือ ภาวะขัดแย้งทางอารมณ์ กรรมพันธุ์ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน และสุขภาพที่เสื่อมโทรม (โสภาวดี บุณยฤทธิกิจ, 2546, น.17)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมของจอร์เจีย โอคีฟในช่วงที่ชีวิตเสียสมดุลสภาวะทางใจ โดยวิเคราะห์จากผลงานในช่วงก่อนมีปัญหาในชีวิตคู่ ระหว่าง และหลังจากรักษาสุขภาพจิต (ค.ศ. 1929 – 1936)

2. นำเสนออีกแง่มุมหนึ่งที่ศิลปินสามารถเอาชนะปัญหาสุขภาพจิต เข้าสู่กระบวนการรักษา กลับสู่สภาวะสมดุล และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อได้

3. เสนอมุมมองความสำคัญของสุขภาพจิต และความสำคัญของกระบวนการฟื้นคืนภายในตนเอง

4. เกิดการใคร่ครวญต่อตนเองเพื่อกระบวนการเติบโตจากการตระหนักและเข้าใจในความซับซ้อนของมนุษย์

สมมุติฐานของการศึกษา

จอร์เจีย โอคีฟ เป็นศิลปินชาวอเมริกันหัวก้าวหน้า (Pioneer) ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ผลงานของเธอเติบโตไปพร้อมๆ กับวงการศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) ที่เริ่มก่อตัวในสหรัฐอเมริก โอคีฟเริ่มต้นเส้นทางการเป็นศิลปินเหมือนคนอื่นๆ เรียนรู้ศิลปะในสถาบันสอนศิลปะ (Academy of Art) ศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานตามรูปแบบประเพณีนิยม (Traditional Style) ด้วยความใฝ่รู้และสนใจในสิ่งใหม่ๆ รอบตัว เธอเปิดโลกทัศน์ไปสู่อิสรภาพทางความคิดและสร้างภาษาของตนเองจนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยมีความสนใจในสิ่งรอบตัวและธรรมชาติเป็นแรงบันดาลใจ ชีวิตและผลงานของเธอนั้นสอดคล้องกันไปตามช่วงเวลาและพื้นที่ที่เธอพำนักอาศัย

อิทธิพลของ **อัลเฟรด สติกลิตซ์** (Stieglitz, ค.ศ.1864–1946)[2] สามีของโอคีฟ ผู้เป็นส่วนสำคัญบนเส้นทางการเป็นศิลปินของเธอ ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนทั้งในฐานะตัวแทนจำหน่ายผลงานศิลปะ (Art dealer) และการเป็นสามีที่อายุคราวพ่อ สติกลิตซ์มีส่วนในการสร้างภาพลักษณ์โอคีฟ เพื่อการตลาด ชี้นำ กำหนดทิศทางความคิดของโอคีฟและคนอื่นๆ ในเครือข่ายศิลปะของเขา

2 เป็นผู้ริเริ่มถ่ายภาพแบบสมัยใหม่ร่วมกับเพื่อนช่างภาพ **เอ็ดเวิร์ด สไตเชน** (Edward Steichen, ค.ศ. 1879 - 1973) ก่อตั้งสมาคมถ่ายภาพสมัยใหม่มีชื่อว่า “โฟโต้ เซเซสชั่น” (Photo Secession) จากนั้นอีก 3 ปี ได้ย้ายสถานที่และเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อเป็น โฟโต้ เซเซสชั่น แกลเลอรี่ (Photo Secession Gallery) เพื่อใช้เป็นห้องแสดงนิทรรศการภาพถ่ายสมัยใหม่ ภายหลังได้กลายเป็นสถานที่จัดนิทรรศการศิลปะสมัยใหม่ของศิลปินยุโรปโดยเปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น แกลเลอรี่ 291 (291 Gallery) เคยจัดแสดงผลงานศิลปินชื่อดัง เช่น **ปาโบล ปิกัสโซ** (Pablo Picasso, ค.ศ. 1881 – 1973) **พอล เซซาน** (Paul Cezanne, ค.ศ. 1839 – 1906) และ **เฮนรี่ มาติส** (Henri Matisse, ค.ศ. 1869 – 1954) เป็นต้น ชื่อเสียงของแกลเลอรี่และสติกลิตซ์เป็นที่รู้จักไปทั่วอเมริกา ทั้งยังเป็นบรรณาธิการนิตยสาร คาเมร่า เวิร์ก (Camera Work, ค.ศ. 1902 - 1917) ถือว่าเป็นนิตยสารศิลปะการถ่ายภาพที่ดีที่สุดในช่วงเวลานั้น สติกลิตซ์เปรียบเสมือนผู้ผลักดันศูนย์รวมกลุ่มกับศิลปินหัวก้าวหน้า สติกลิตซ์ถือเป็นสะพานเชื่อมโยงศิลปะจากฝั่งยุโรปมาสู่สหรัฐอเมริกาอย่างแท้จริง (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2554)

บนเส้นทางศิลปินที่ประสบความสำเร็จของโอคีฟ มีนักวิจารณ์และนักประวัติศาสตร์ศิลป์ได้กล่าวถึงช่วงเวลาที่เธอประสบปัญหาสุขภาพจิตอยู่บ้าง แต่ยังขาดการวิเคราะห์ผลงานและให้คุณค่ากับการต่อสู้อุปสรรคสำคัญในชีวิตของเธอ ซึ่งเหตุการณ์นี้เปรียบดังมรสุมชีวิตลูกใหญ่ที่พรากความสามารถและพลังสร้างสรรค์ในการขับเคลื่อนชีวิตประจำวันของเธอไปช่วงหนึ่ง โอคีฟหยุดวาดภาพเพื่อรักษาและฟื้นฟูสภาพจิตใจถึง 15 เดือน ระหว่างนั้นเธอค้นพบสัจธรรมและตระหนักรู้ในตนเอง เกิดแรกผลักดันให้เธอกลับคืนสู่ตัวตน สามารถสร้างสมดุลในชีวิต จนกลับมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะถึงบั้นปลายชีวิต

เนื่องจากศิลปินได้เสียชีวิตแล้ว การศึกษาผลงานของเธอ จึงเป็นการสืบค้นข้อมูลที่เกิดจากการทบทวนชีวประวัติ บทความ และจดหมาย เป็นการตีความของผู้วิจัยในฐานะมุมมองที่หนึ่ง อาจไม่ได้ลึกซึ้งเทียบเท่าการได้สัมภาษณ์กับศิลปินโดยตรง อย่างไรก็ตามผลงานของโอคีฟที่เติบโตไปพร้อมกับวงการศิลปะสมัยใหม่ ในช่วงเวลาที่ศูนย์กลางศิลปะได้ย้ายมาฝั่งสหรัฐอเมริกาและสร้างแรงกระเพื่อมใหม่ในวงการศิลปะ อันเป็นช่วงเวลาที่ทั่วโลกตื่นตัวในความเปลี่ยนแปลงด้านองค์ความรู้ ทฤษฎีสหวิทยาการ แม้การวิจัยนี้อาจจะดูเป็นข้อมูลที่ล้าหลังต่อวงการศิลปะร่วมสมัย (Contemporary Art) แต่ผู้วิจัยคิดว่าชีวิตและผลงานของศิลปินยังมีหลายแง่มุมที่ไม่ได้ตกยุคสมัย สามารถใช้ทำความเข้าใจทั้งในรูปแบบการวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรม และตัวตนของศิลปินในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง ทั้งนี้ ถือเป็นการเรียนรู้ตนเองไปด้วยในหลายมิติ

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาชีวประวัติจอร์เจีย โอคีฟ โดยให้ความสำคัญกับช่วงเริ่มต้นเส้นทางการเป็นศิลปิน และช่วงเวลาที่เกิดปัญหาในความสัมพันธ์กับสามี โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือ Georgia O'Keeffe และ Georgia O'Keeffe: Abstraction รวมทั้งบทความที่วิเคราะห์หรือวิจารณ์โดยกล่าวถึง ในช่วงเวลาดังกล่าว และข้อมูลออนไลน์จากเว็บไซต์ www.okeeffemuseum.org เป็นแหล่งข้อมูลหลัก

2. ศึกษาผลงานจิตรกรรมโดยเน้นผลงานชุด Cityscape และ ทัศนียภาพของรัฐ นิวแม็กซิโก ในช่วงปี ค.ศ. 1929 – 1936 จำนวน 15 ชิ้น โดยเลือกช่วงเวลาที่เกิดขึ้นก่อนและหลังที่เธอประสบปัญหาสุขภาพจิต ทั้งนี้ โอคีฟได้หยุดสร้างสรรค์ศิลปะถึง 15 เดือน จึงมีช่วงเวลาที่ขาดหายไประหว่าง ค.ศ. 1932 – 1933 และผลงานบางส่วนอาจใช้เวลานานก่อนจะเสร็จสมบูรณ์ อาจเริ่มต้นและเสร็จสิ้นลงในช่วงเวลาที่เริ่มเผชิญปัญหาสุขภาพจิต ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ปี ค.ศ. ที่ปรากฏเป็นหลักในการคัดเลือก โดยเลือกวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมที่จากหนังสือ Georgia O'Keeffe: Abstraction และ Georgia O'Keeffe เป็นแหล่งข้อมูลหลัก

3. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านจิตวิทยาเพื่ออธิบายปัญหาสุขภาพจิตและกระบวนการฟื้นคืนของผู้เผชิญเหตุการณ์สะเทือนใจ

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาชีวประวัติของจอร์เจีย โอคีฟ และกำหนดขอบเขตการศึกษาผลงานจิตรกรรมและวาดเส้นในช่วงการสร้างสรรค์ (เป็นช่วงก่อน ระหว่าง และหลังผ่านวิกฤตชีวิต) ค.ศ. 1929 – 1936 โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือ Georgia O'Keeffe และ Georgia O'Keeffe: Abstraction และข้อมูลออนไลน์จากเว็บไซต์ www.okeeffemuseum.org เป็นแหล่งข้อมูลหลัก

2. รวบรวมเอกสารและบทความที่กล่าวถึงช่วงเวลาที่จอร์เจีย โอคีฟ ประสบปัญหาทางสุขภาพจิต

3. รวบรวมเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาที่สอดคล้องกับความสัมพันธ์เป็นพิษ และการฟื้นคืนพลัง (Resilience) หลังการเผชิญวิกฤตในชีวิต

4. นำข้อมูลที่ได้มาผนวกกับความรู้เกี่ยวความเข้าใจเรื่ององค์ประกอบศิลป์ใช้วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมและวาดเส้นของจอร์เจีย โอคีฟ ตามขอบเขตการวิจัย

5. สรุปผลการศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ของศิลปิน

ผลการวิจัย

การเรียนรู้ภายในตนเอง และการฟื้นคืนพลัง (Resillience)

ชิชยะ ศรีชัยสวัสดิ์ (2560, 7) อธิบายไว้ว่า เมื่อบุคคลเผชิญเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจ กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับตัวเชิงบวกนี้เรียกว่า ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนใจ (Posttraumatic growth: PTG) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิทยาในเชิงบวกเมื่อเผชิญภาวะวิกฤตสำคัญในชีวิต เกิดขึ้นจากความพยายามของบุคคลในการปรับตัวต่อภาวะวิกฤตดังกล่าว โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 5 (1) การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relating to others) (2) การค้นพบโอกาสใหม่ๆ (New possibilities) (3) การค้นพบความเข้มแข็งในตนเอง (Personal strength) (4) การชื่นชมยินดีในชีวิต (Appreciation of life) และ (5) การเปลี่ยนแปลงทาง จิตวิญญาณ (Spiritual change)

ในห้วงเวลาแห่งความเปราะบางของโอคีฟ ผู้วิจัยพบว่าศิลปินได้เผชิญประสบการณ์สะเทือนใจและสามารถปรับตัวต่อวิกฤตสำคัญนี้ผ่านองค์ประกอบข้างต้น ซึ่งได้ความเกื้อหนุนจากสัมพันธภาพอันใกล้ชิดและผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพจิต น้องสาว และเพื่อนๆ ศิลปินรักษาสุขภาพจิตและออกเดินทางท่องเที่ยว มีเวลาอยู่กับตนเอง พยายามในการหาโอกาสใหม่ๆ ในการทำงาน ได้รับอิสระทางความคิดและการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองกลับคืน เมื่อสภาพจิตใจกลับสู่สมดุลเกิดความสงบภายใน เกิดการตระหนักรู้ในแง่งามของความไม่แน่นอนของชีวิต เรียนรู้ที่จะชื่นชมยินดีกับชีวิต ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในมิติทางจิตวิญญาณ เมื่อวิเคราะห์ผลงานศิลปะตามช่วงเวลาและการย้ายสถานที่ในการพำนัก จะเห็นว่าเธอเบี่ยงความสนใจใน

การวาดทัศนียภาพนครนิวยอร์ก เป็นความสนใจต่อสิ่งต่างๆ ที่พบเจอในธรรมชาติ เช่น ทัศนียภาพต้นไม้ กะโหลกศีรษะสัตว์ เขาสัตว์ ดอกไม้ เปลือกหอย ตุ๊กตาอินเดียนแดง บ้านเรือนในชนบทเมืองโกสต์ แรนช์ (Ghost Ranch) เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงวิธีการนำเสนอในผลงานของโอคีฟเกิดขึ้นอีกครั้งหลังการเสียชีวิตของสามี เธอตัดสินใจย้ายถิ่นฐานและปักหลักสร้างสรรค์ผลงานในนิว แม็กซิโก จนบั้นปลายชีวิต

ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนใจ เกิดขึ้นเมื่อเผชิญความสูญเสียอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มนุษย์จึงต้องเรียนรู้ในการปรับตัวด้วยคุณลักษณะทางจิตใจที่ช่วยให้ฟื้นฟูตัวเองและยืนหยัดขึ้นได้หลังเผชิญวิกฤตในชีวิต เกิดการฟื้นคืนพลัง หรือ ความยืดหยุ่นทางจิตใจ (Resilience) ความยืดหยุ่นทางจิตใจ เป็นความสามารถทางอารมณ์และจิตใจในการปรับตัวและฟื้นตัวกลับสู่สภาวะปกติภายหลังพบกับเหตุการณ์วิกฤตหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความยากลำบากในชีวิต อันเป็นคุณสมบัติที่ช่วยให้บุคคลผ่านพ้นอุปสรรคและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข กรมสุขภาพจิต (2563, น. 58) ได้นิยามว่า “องค์ประกอบของความยืดหยุ่นทางจิตใจมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ 1) ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ 2) ด้านกำลังใจ และ 3) ด้านการจัดการกับปัญหา” ผู้ที่มีความยืดหยุ่นทางจิตใจสูงจะสามารถนำพาตนเองฟื้นคืนสภาพจากความทุกข์ทรมานจิตใจในเรื่องต่างๆ จนกลับมาสู่สภาวะปกติ และสามารถอดทนปรับตัว จนก้าวข้ามผ่านภาวะวิกฤตของตนเองไปได้อย่างสำเร็จ

เส้นทางชีวิตและปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดสภาวะเสียสมดุลทางใจ

จากการศึกษาชีวประวัติของโอคีฟ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเส้นทางความสำเร็จในฐานะศิลปินของจอร์เจีย โอคีฟ ถูกทับซ้อนด้วยระบบปิตาธิปไตย (Patriarchy) หรือ ชายเป็นใหญ่ภายใต้อิทธิพลของ อัลเฟรด สติกลิตซ์ ผู้เป็นสามีและผู้จัดจำหน่ายผลงานศิลปะ (Art Dealer) ของเธอ Vercillo (2024) ให้ความเห็นว่าความสัมพันธ์ของคนทั้งคู่ค่อนข้างซับซ้อนเมื่อโอคีฟเข้ามาแทนที่ภรรยาและลูกของสติกลิตซ์ โดยสติกลิตซ์และโอคีฟมีอายุห่างกันมาก เขาจึงมีมุมมองแบบพ่อที่ปกครองลูก (Paternalistic Attitude) โอคีฟมีแนวโน้มถูกควบคุมในความสัมพันธ์และอาจเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ที่เป็นพิษ (Toxic Relationship) ซึ่งหากพัฒนาไปสู่ระดับรุนแรงอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงทางกาย จิตใจ ทางเพศ และพฤติกรรมควบคุมโดยคนรักได้

จอร์เจีย โอคีฟ ได้รู้จักกับสามี ผ่านเพื่อนนักเรียนศิลปะชื่อ **อานิต้า พอลลิตเซอร์** (Anita Pollitzer) โอคีฟและอานิต้าติดต่อผ่านจดหมายกันเสมอ เธอมักส่งผลงานให้เพื่อนวิจารณ์อยู่บ่อยๆ เสหมือนเธอเป็น peer reading อานิต้าประทับใจในผลงานของโอคีฟจนถือวิสาสะเอาผลงานไปเสนอให้ สติกลิตซ์ ซึ่งในเวลานั้นเป็นช่างภาพหัวก้าวหน้าและถือมีอิทธิพลต่อวงการศิลปะสมัยใหม่อเมริกัน สติกลิตซ์ หลงใหลผลงานของโอคีฟในทันทีและเริ่มติดต่อสื่อสารกัน

ทางจดหมาย (Gibore,ed.1990)

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1916 โอดีฟอนุญาตให้สติกลิตซ์นำผลงานของเธอร่วมแสดงในนิทรรศการกลุ่ม ผลงานของโอดีฟถูกผลักดันอย่างมากโดยสติกลิตซ์ เขาเขียนบทวิจารณ์ลงในนิตยสาร Camera work โดยเน้นที่ผลงานของเธอ ทั้งยังผลักดันให้เกิดนิทรรศการเดี่ยวในปี ค.ศ. 1917

นิทรรศการเดี่ยวครั้งแรกของโอดีฟ เป็นภาพชุดนามธรรมเทคนิควาดเส้นด้วยถ่านชาร์โคล จำนวน 10 ชิ้น หลังจบนิทรรศการสติกลิตซ์เสนอเงินสนับสนุน (Financial support) เป็นเวลา 1 ปี เพื่อให้โอดีฟได้ทำงานในฐานะศิลปินในนิวยอร์ก เมื่อย้ายถิ่นฐานสู่ในนิวยอร์กพวกเขามีความสนิทสนมกันมากขึ้น โอดีฟเป็นแรงบันดาลใจในการถ่ายภาพของสติกลิตซ์ เขาเปิดโลกทัศน์ด้วยการชักนำเธอเข้าสู่เครือข่ายศิลปินในแวดวงของเขา ซึ่งแวดล้อมไปด้วยศิลปินหัวก้าวหน้าที่มีประสบการณ์ในการศึกษาศิลปะและเคยใช้ชีวิตในยุโรป จิระพัฒน์ พิตรปรีชา (2547, น. 20) เขียนไว้ว่า “เมื่อโอดีฟเริ่มต้นชีวิตในนิวยอร์ก เธอเปลี่ยนสื่อศิลปะ (Media) จากการวาดเส้นด้วยถ่านชาร์โคลและสีน้ำเป็นการวาดภาพด้วยสีน้ำมัน (Oil painting) เป็นส่วนหนึ่งจากคำแนะนำของสติกลิตซ์ที่ว่าในนิวยอร์กผลงานศิลปะที่ใช้เทคนิคที่สีน้ำมันมักได้รับการยอมรับและขายได้มากกว่าเทคนิคอื่นๆ”

โอดีฟเริ่มทำงานเป็นผู้ช่วยในการถ่ายภาพและเป็นแบบ (Model) ในการถ่ายภาพของสติกลิตซ์ เนื่องจากเขามีแนวคิดก้าวหน้าในการถ่ายภาพ โดยมองว่าร่างกายเป็นวัตถุทางศิลปะรูปแบบหนึ่ง ในอดีตสติกลิตซ์ตั้งใจจะบันทึกภาพการเจริญเติบโตในทุกๆ ช่วงเวลาของลูกสาว **แคทเทอรีน สติกลิตซ์** (Katherine หรือ Kitty Stieglitz) แต่ภรรยาของเขา **เอ็มเมลีน โอเบอร์เมเยอร์ สติกลิตซ์** (Emmeline Obermeyer Stieglitz) ไม่ยินยอมให้เขาทำแบบนั้น จนเมื่อพบกับโอดีฟทำให้เขารื้อฟื้นความคิดนั้นอีกครั้ง เขาถ่ายรูปเธอเป็นจำนวนมาก ความสัมพันธ์ทั้งคู่พัฒนารวดเร็ว (เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1918) ในขณะนั้นเธออายุ 30 และเขาอายุ 53 ปี เหตุที่ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวของสติกลิตซ์พังทลาย เกิดขึ้นใน ปี ค.ศ. 1921 เมื่อสติกลิตซ์จัดแสดงผลงานนิทรรศการย้อนหลัง (Retrospective) ของเขา จำนวน 145 ภาพ เป็นภาพของโอดีฟเปลือยและกึ่งเปลือยถึง 45 ภาพ นิทรรศการดังกล่าวสร้างกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก นักวิจารณ์พูดถึงโอดีฟด้วยถ้อยคำหยาบคายทำให้เธออับอายอย่างมาก ผู้คนก็ให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ฉันชู้สาวของพวกเขามากกว่าผลงานภาพถ่าย ภรรยาของสติกลิตซ์ได้ฟ้องหย่าและกระบวนการทางกฎหมายสิ้นสุดลงในเดือนพฤศจิกายน ปีค.ศ. 1924 สติกลิตซ์กลายเป็นตัวแทน (Representative) ในการจัดการผลงานศิลปะของโอดีฟ เขาติดต่อเป็นนายหน้าค้าขายงาน ประสานงาน และจัดนิทรรศการ (ให้เธอแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งจัดนิทรรศการทุกปีตั้งแต่ปี ค.ศ.1923 จนกระทั่งปี ค.ศ.1946 ที่เขาเสียชีวิตลง)

ภาพที่ 1 Georgia O'Keeffe.1918.
Gelatin Silver Print, Size: $8\ ^{3/4} \times 5\ ^{7/8}$ inches.
© Alfred Stieglitz Collection, USA.
ที่มา: Stieglitz. (1918)

สติกลิตซ์ถือเป็นผู้ผลักดันบนเส้นทางศิลปะ ทั้งยังเป็นผู้สร้างวาทกรรมและวางภาพตำแหน่งของโอคีฟ ให้กลายเป็น“ตัวแทนทางเพศ” ซึ่งเขาไม่คิดจะปฏิเสธแต่กลับโหมเชื้อเพลิงทางความคิดนี้ให้กับผู้คนในแวดวงศิลปะ เขาใช้ประโยชน์จาก “ความเป็นหญิง” (Femininity) ของเธอสร้างการตลาดรูปแบบใหม่ Chave (1990, 123) กล่าวว่า “สติกลิตซ์กำหนดภาพลักษณ์ของโอคีฟให้สอดคล้องกับเรื่องเพศ ตั้งแต่แรกที่จัดแสดงภายถ่ายของเธอ” ทั้งยังย้ำว่า “การวิจารณ์เรื่องเพศในผลงานของโอคีฟ กลับเพิ่มความรื่นรมย์และเสริมอัตตาของสติกลิตซ์ในฐานะสามี เนื่องจากเขาเป็นคนเดียวที่สร้างประสบการณ์ทางเพศให้เธอ” เป็นการตอกย้ำภาพลักษณ์และส่งต่อความคิดให้นักวิจารณ์ได้จุดประเด็นในเรื่องเพศอย่างไม่สิ้นสุด แม้โอคีฟจะปฏิเสธการตีความนัยยะหรือสัญลักษณ์เชิงกามารณ์ในผลงานของเธอโดยตลอดก็ตาม

ในฐานะศิลปินภาพถ่ายหัวก้าวหน้า สติกลิตซ์มีเจตจำนงที่จะนำเสนอมุมมองใหม่ๆ แนวความคิดของเขาสอดคล้องกับโอคีฟที่มีความเห็นว่าร่างกายของมนุษย์ (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ) ถือเป็นหนึ่งในวัตถุทางศิลปะ (Art Material) รูปแบบหนึ่งได้ จึงมองว่าการเป็นแบบสำหรับการสร้างสรรค์ศิลปะนั้นจึงเป็นเรื่องปกติของศิลปินสมัยใหม่ ในสถาบันสอนศิลปะก็ให้นักเรียนเป็นแบบให้กันในการศึกษาศิลปะ แต่ความ สัมพันธ์ที่เกินเลยข้ามขอบเขตของการสร้างสรรค์ศิลปะ ข้ามขอบเขตศีลธรรม เป็นเหตุให้บดบังสุนทรียะและมุมมองของศิลปินในผลงาน สายตาของผู้คนจ้องมองโอคีฟเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี ตีตราผลงานของเธอเป็นการแสดงออกทางเพศและประเด็นเรื่องทางเพศเสียมากกว่า

ความเหนื่อยหน่ายวงสังคมและอึดอัดกับสภาพแวดล้อมในนิวยอร์ก โอคีฟเริ่มปลีกตัว

ไปใช้เวลาทำงานและพักผ่อนที่ เลค จอร์จ ซึ่งเป็นบ้านพักตากอากาศของสติกลิตซ์ หนึ่งในภาพชุดที่ทรงพลังและสำคัญที่สุดของโอคีฟได้เกิดขึ้นที่นี่ ดอกไม้และพืชพรรณที่เธอพบเห็นสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ โดยช่วงแรกเป็นการจัดวางแบบหุ่นนิ่ง (Still life) ที่เรียบง่าย แต่ในฤดูร้อนของปี ค.ศ. 1924 เธอเริ่มหยิบยืมมุมมองแบบภาพถ่าย ด้วยมุมมองใกล้ของเลนส์มาโคร (Macro – angle lens) และนำเสนอผลงานจิตรกรรมที่เน้นรายละเอียด แบบใกล้ชิด ขยายส่วนเต็ม จนผืนผ้าใบ เธอเลือกที่จะปรับแต่งและขจัดสิ่งเกินจำเป็นทางสายตาออกไป ผลงานจึงมีกระบวนแบบคล้ายศิลปะนามธรรม (Abstract Art) และยังมีความกำกวมของสิ่งที่ตาเห็นและไม่เห็น จะเห็นมุมมองเช่นเดียวกันนี้ในภาพถ่ายของศิลปินในเครือข่ายของสติกลิตซ์ เช่น **พอล สแตนด์** (Paul Strand, ค.ศ. 1890 – 1976) และ **เอ็ดวาร์ด สไตเชน** (Edward Steichen, ค.ศ. 1879 – 1973)

ในปี ค.ศ. 1929 โอคีฟเริ่มออกเดินทางท่องเที่ยวกับ **รีเบคก้า สแตรนด์** (Rebecca Strand) ภรรยาของ พอล สแตนด์ (ซึ่งขณะนั้นกำลังจะหย่ากับสามีเช่นกัน) เดินทางสู่เมือง ซานตา เฟ่, รัฐ นิวแม็กซิโก ได้รับเชิญให้ใช้สตูดิโอของ **มาเบิ้ล ดอร์จ ลูฮาน** (Mabel Dodge Luhan) ในเมืองทาโฮส (Taos, New Mexico) ช่วงเวลาดังกล่าวนี้เองที่โอคีฟเริ่มมีปัญหาในชีวิตคู่

ช่วงปีแห่งการเปลี่ยนผ่านในชีวิตโอคีฟ อาจกล่าวได้ว่าเริ่มก่อตัวขึ้นตั้งแต่เริ่มใช้ชีวิตในนิวยอร์ก เดิมทีเธอสนใจในสภาพแวดล้อมรอบตัวและมักเป็นหัวข้อหลักในผลงานศิลปะของเธอ โอคีฟเริ่มสร้างสรรค์ผลงานชุดสถาปัตยกรรม และ ทัศนียภาพของตึก (Cityscape) นครนิวยอร์กจำนวนหนึ่ง ความเป็นสาวชนบทที่เติบโตท่ามกลางพื้นที่โล่งกว้าง ในสายตาของเธอมองว่าตึกระฟ้าคือสิ่งปลูกสร้างอันสง่างาม เป็นสัญลักษณ์แห่งความก้าว หน้า เมื่อต้องเข้ามาใช้ชีวิตในเมืองหลวงที่สภาพแวดล้อมเต็มไปด้วยตึกสูงแออัด ย่อมรู้สึกแปลกแยกจากพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่ภายในจิตใจ López (2025) ระบุว่า สติกลิตซ์มีความคิดที่กีดกันไม่ต้องการให้โอคีฟวาดภาพอาคารหรือสถาปัตยกรรม เนื่องจากเป็นประเด็น (Theme) สำหรับศิลปินชาย ส่วนการวาดภาพดอกไม้นั้นเหมาะสมแล้วสำหรับผู้หญิง ถึงอย่างนั้นโอคีฟก็เริ่มวาดผลงานชุดทัศนียภาพตึกในนิวยอร์ก ผลงานของเธอยังคงรูปแบบและลักษณะเฉพาะตัวที่เคยใช้ในผลงานชุดศิลปะนามธรรมก่อนหน้า ผนวกกับกระบวนแบบ (Style) ของกลุ่ม Precisionism[3] ซึ่งเกิดขึ้นในนิวยอร์กช่วงคริสต์ทศวรรษ 1920

3 เป็นกระบวนแบบที่ได้รับอิทธิพลจาก Cubism, Futurism และ Orphism โดยศิลปินกลุ่มนี้จะนิยมวาดภาพทัศนียภาพของเมือง ตึก โรงงานอุตสาหกรรม เครื่องจักร ศิลปินมักลดทอนการจัดวางองค์ประกอบแบบดูง่าย เน้นทรงทรงที่ชัดเจน โดยมีการใช้ความเนี้ยบเฉียบคมของเส้น ลักษณะเด่นของรูปทรงเรขาคณิต ล้อไปกับมุมมองของสถาปัตยกรรม พื้นที่ แสงและเงา มีความก้ำกึ่งของรูปธรรมและนามธรรม ความใกล้ชิดระหว่างศิลปะ (Art) และการออกแบบ (Design) อย่างไรก็ตามไม่ได้มีการประกาศเป็นกลุ่มอย่างจริงจัง เป็นเพียงกระแสศิลปะของกลุ่มศิลปินที่กำลังทดลองหาทิศทางรูปแบบเฉพาะตัวให้กับศิลปะอเมริกัน (ศิลปะสมัยใหม่) (Murphy, Jessica, 2007)

ในช่วง 10 ปีแรกบนเส้นทางศิลปิน ผลงานของโอคีฟเต็มไปด้วยสีสันและความตื่นเต้น ผลงานสะท้อนสิ่งแวดล้อม ความรู้ ความสนใจ โลกที่กว้างขึ้น อิทธิพลจากผู้คนและวงเครือข่ายศิลปะของสามี การทดลองและค้นหาตัวเองถูกถ่ายทอดลงในผลงานศิลปะของเธอ แต่ผลงานชุดทัศนียภาพตึกในนิวยอร์ก นั้นค่อนข้างแตกต่างออกไป มีความพยายามที่จะข้ามขอบเขตที่สามีขีดไว้แทรกซึมในวิธีการสร้างสรรค์ เมื่อวิเคราะห์รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานจะยังเห็นผลทดลององค์ความรู้ที่สะสมมา การใช้รูปร่าง รูปทรง สีสัน และ Notan จากทฤษฎีศิลป์ที่คิดค้นโดย อาร์เธอ เวสลีย์ โดว์ (Arthur Wesley Dow, ค.ศ. 1857 – 1922)[4] การหยิบยืมมุมมองของภาพถ่ายผ่านเลนส์มุมกว้าง (Wide-Angle lens) การถ่ายซ้อนสถาปัตยกรรมที่สูง เห็นเส้นนำสายตาที่ยาวบรรจบกัน มักเห็นเส้นบริเวณขอบภาพ หรือตึก สอบเข้ากันหรือโค้งงอเข้าในเฟรม (Barrel distortion) นิยมใช้มุมมองนี้เพื่อบอกเล่าความยิ่งใหญ่หรือ โอ่อ่าของสถาปัตยกรรมได้ดี เธอยังทดลองอัตลักษณ์ของกลุ่ม Precisionism ในผลงานชุดนี้ด้วย การวิเคราะห์อารมณ์ความรู้สึกผลงานชุด ทัศนยภาพตึกในนครนิวยอร์กนี้ ผู้วิจัยมองว่าเป็นความพยายามที่จะออกจากกรอบคิดที่มีอคติของสามี เธอต้องการแสดงให้เห็นว่าศิลปินหญิงสามารถวาดภาพที่เป็นหัวข้อของศิลปินชายได้ ความพยายามที่จะเป็นตัวของตัวเองในกรอบคิดที่คนอื่นสร้าง เริ่มสะท้อนเป็นความรู้สึกอึดอัด ความเศร้า และเป็นความโดดเดี่ยวในภายหลัง

ผลงาน **The Shelton with Sunspot, N.Y.,1926 (ภาพที่ 2)** เป็นตึกสูงที่โอคีฟอยู่ร่วมกับสติกลิตซ์ เธอหยิบยืมมุมมองของภาพถ่าย แสงแดดที่สะท้อนเป็นจุดวงกลมหรือกระจายในภาพเป็นส่วนหนึ่งของลักษณะพิเศษที่เกิดขึ้นเมื่อแสงผ่านเข้ามาในชิ้นเลนส์ถ่ายภาพโดยตรง โทนสีที่เลือกใช้คล้ายๆ กับโทนสีของกลุ่มดิวบิสม์ อาจเป็นความประทับใจของศิลปินเมื่อเห็นแสงอาทิตย์ตกกระทบบนระนาบของตึก เส้นสายความอ่อนนุ่มที่เลือกใช้บรรจงกับมวลอากาศและกลุ่มควัน ล้อสายตาไปกับรูปทรงของอาคาร ถือเป็นมุมมองศิลปะที่แปลกใหม่ในช่วงเวลานั้น

4 อาร์เธอ เวสลีย์ โดว์ เป็นศิลปินและครูสอนทฤษฎีศิลป์ หนังสือทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์ Composition : A Series of Exercises in Art Structure for the Use of Students and Teachers ของเขา ได้แรงบันดาลใจมาจากศิลปะอาร์ต นูโวและศิลปะเอเชีย (ญี่ปุ่น) (Dow, Arthur Wesley, 1913)

ภาพที่ 2 The Shelton with Sunspot, N.Y.1926. Oil on canvas, Size: 40 1/4 × 14 inches. The Art Institute of Chicago, Gift of Leigh B Block. © Georgia O'Keeffe Museum, USA.
ที่มา: O'Keeffe. (1926)

ในขณะที่ผลงาน **Pick Dish and Green Leaves, 1929 (ภาพที่ 3)** ถูกเลือกให้จัดวางองค์ประกอบแบบเรียบง่ายเหมือนการจัดวางหุ่นนิ่งทั่วไป แต่ยังคงมีกลิ่นอายแบบมุมมองของภาพถ่าย โดยเลือกวิธีการวางวัตถุให้เห็นชัดเจนอยู่กลางภาพและปล่อยระยะด้านหลังพร่าเลือน เรียกระยะชัดตื้น (Shallow Dept of Field) หรือ ปัจจุบันเข้าใจกัน บรรยากาศและสีสันในภาพถูกเลือกออกมาสื่อสารด้วยความรู้สึกอันอ่อนโยน สีชมพูอันเป็นเอกลักษณ์จากการใช้สีในผลงานนามธรรมยุคแรก ยังคงให้ความรู้สึกอ่อนหวานแบบผู้หญิง การใช้คู่สีตรงข้ามขับเน้นให้สีทั้งสองมีความชัดเจนขึ้น สีเขียวเข้มของใบไม้ขับเน้นให้สีชมพูโดดเด่น ในขณะเดียวกันสีเขียวเข้มก็ชัดเข้ม ให้ความรู้สึกนิ่งเงียบ เคร่งขรึม บรรยากาศของนครนิวยอร์กในพื้นหลังเหมือนมีกลุ่มหมอกควันลอยปกคลุมบาง ๆ ลดความสดของสีสันด้วยการเจือสีขาว ผสม เทา (Desaturated) เป็นบรรยากาศที่ให้ความรู้สึกนิ่ง อ้อยอิ่ง เศร้าซึมและเงียบงัน

ภาพที่ 3 Pink Dishand GreenLeaves. 1929. Pastel on board, GilTedge Pastel, No. 8. Becker New Canaan, Connecticut. Size:22 × 28 Inches. Private Collection, 1987. Collection of Georgia O'Keeffe Museum, USA. *ที่มา: O'Keeffe. (1929)*

ช่วงเวลาแห่งวิกฤตความสัมพันธ์ที่ส่งผลกระผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

การใช้ช่วงเวลากับธรรมชาติใน เลค จอร์จ และเดินทางท่องเที่ยว ทำให้โอคีฟพบกับอิสระและได้รู้สึกเป็นตัวเอง แต่ทว่าระยะทางเริ่มทำให้ความสัมพันธ์ในชีวิตคู่สั่นคลอน Haskell and others (2009) ระบุว่า "โอคีฟพบว่าสติกลิตซ์มีความสัมพันธ์กับผู้ช่วยสาว **โดโรที นอร์แมน** (Dorothy Norman) ซึ่งความสัมพันธ์ของทั้งคู่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1929 สติกลิตซ์เริ่มถ่ายภาพนอร์แมน ในปี ค.ศ. 1930 ขณะนั้นโอคีฟยังช่วยอัดภาพให้ เธอพบว่าเขาถ่ายภาพนอร์แมนมากกว่า 150 ภาพ ส่วนหนึ่งเป็นภาพนอร์แมนเปลือยบนเตียงของโอคีฟ ทั้งยังจัดนิทรรศการภาพถ่ายในปี ค.ศ. 1932 มีภาพเปลือยของนอร์แมนจำนวนหนึ่งร่วมจัดแสดงด้วย ถือเป็นการประกาศความสัมพันธ์ต่อสาธารณะชนอีกครั้ง เช่นเดียวกับที่เคยจัดแสดงภาพเปลือยของโอคีฟในอดีต"

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าโอคีฟอาจรู้สึกเหมือนเหตุการณ์ซ้ำเดิมนี้ เหมือนเกิดขึ้นอีกครั้งเพื่อตอกย้ำสิ่งที่เธอเคยกระทำ เมื่อเธอลักลอบเป็นชู้กับสามีคนอื่นและถึงเมื่อถึงเวลาหนึ่ง ก็มีผู้หญิงอีกคนหนึ่งมาแย่งความรักจากสามีเธอไป ไม่มีใครล่วงรู้ว่าประสบการณ์ที่ถูกหักหลังจากคนรักนั้นสร้างบาดแผลใจได้ลึกล้ำเพียงใด ช่วงเวลาสำคัญในชีวิตของเธอที่โลกทั้งใบสั่นคลอนและค่อยๆแตกสลาย ชายที่ผลักดันชีวิตเธอ เคยมอบความรัก และเธอก็ให้ความเคารพนับถืออย่างยิ่ง กับหญิงสาวที่เธอเองก็รู้จักมักคุ้น ร่วมมือกันหักหลังความไว้ใจของเธอ แม้รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสติกลิตซ์และโอคีฟค่อนข้างซับซ้อนดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสถานะดังกล่าวอาจส่งผลให้เธอขาดการรู้จักตนเอง (Self-perception) ลืมความเคารพคุณค่าตนเอง (Self-esteem) จึงทำให้มีภาวะวิตกกังวล (Anxiety) และอารมณ์แปรปรวน (Emotional swings) ผ่านการถูกควบคุมในความสัมพันธ์ เมื่อพบว่าสามีมีชู้ เธอย้ายกลับไป เลค จอร์จ ต่อมาต้องย้ายไปอยู่กับน้องสาว **ไอด้า โอคีฟ** (Ida O'Keeffe, ค.ศ. 1889 – 1961) เมื่อเธอเผชิญกับอาการนอนไม่หลับ ไม่มีความอยากอาหาร หัวใจเต้นแรง ใจสั่น ปวดหัวรุนแรง ร้องไห้โดย

ไม่สามารถหยุดได้ และยังมีจินตนาการว่าตึกสูงถล่มใส่ตัวเธอ อาการเหล่านี้ถูกวินิจฉัยด้วยชุดความรู้ของปัจจุบันว่าเป็นภาวะซึมเศร้า (Depression)และโรควิตกกังวล (Anxiety disorder)

กระบวนการเรียนรู้ภายในตนเอง (Contemplation) การฟื้นคืนพลัง (Resillience) และการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformation)

เมื่อปัญหาสุขภาพจิตไม่ดีขึ้นสุดท้ายจึงตัดสินใจเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาล อาการของเธอถูกวินิจฉัยว่าเกิดจากภาวะทางอารมณ์ที่ถูกกักขังไว้และไม่รู้วิธีในการปลดปล่อยออกมา ซึ่งเผยออกมาเป็นอาการเจ็บป่วยทางร่างกายแทน ในช่วงเวลาอันเปราะบางนี้ ภาวะซึมเศร้าและปัญหาสุขภาพจิตได้เข้าครอบงำแรงขับเคลื่อนในชีวิตของโอดีฟไปอย่างหมดจด แต่ภาวะนี้ไม่ได้อยู่กับเธอตลอดไป ช่วงเวลาที่ท้าทายระหว่างอารมณ์และเหตุผลทำให้เธอต่อสู้อย่างหนักและผ่านช่วงวิกฤตมาได้ ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความรุนแรงในความสัมพันธ์คู่รัก ได้ สาธิดา เต็มกุลเกียรติ (2567, 22) อธิบายถึงงานวิจัยของ Merlis and Lineville ว่าด้วยเรื่องของผู้ประสบกับความรุนแรงในความสัมพันธ์แบบคู่รักนั้นมักจะมีอุปสรรคในการขอความช่วยเหลือในระยะต้นและมักขอความช่วยเหลือหลังจากผ่านจุดแตกหักบางอย่างมาแล้ว และยังให้ทัศนะอีกว่าหลายครั้งที่ผู้ถูกกระทำจะไม่สามารถเข้าใจได้ว่าตนกำลังถูกทำร้ายในความสัมพันธ์ด้วยความคิดที่เข้าข้างผู้กระทำหรือความไม่พร้อมที่จะยุติความสัมพันธ์ ซึ่งมีกระบวนความคิดของแต่ละบุคคลค่อนข้างซับซ้อนแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ สาธิดา เต็มกุลเกียรติ (2567) ยังได้ยกตัวอย่างความสอดคล้องของการศึกษาของ Trudy Mills ที่ว่า “เหยื่อสามารถมีอำนาจและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับชีวิตตนเองได้ ซึ่งสองคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพในทศวรรษต่อมาที่ศึกษาประสบการณ์การยุติความสัมพันธ์ของเพศหญิงที่ประสบกับความรุนแรง ซึ่งนำมาสู่ข้อนำเสนอกระบวนการทางจิตสังคมในการเรียกคืนตัวตน (Social-Psychological Process of Reclaiming Self)” ทั้งยังเสนอแนวความคิดของ Merritt - Gray and Wuest ที่ระบุว่า“กระบวนการนี้ประกอบไปด้วย 1. การต่อต้านความรุนแรง (Counteracting abuse) เริ่มมีระยะห่างและเริ่มวางแผนในการออกมาจากความสัมพันธ์ 2. หนีสู่อิสระ (Breaking free) คือการที่ผู้ประสบความรุนแรงทดลองวิธีต่าง ๆ เพื่อออกมาจากความสัมพันธ์ แต่มักจะพบว่าอิสระถูกแทนที่ด้วยความรู้สึกไม่มั่นคงและไม่ปลอดภัย แต่ความพยายามในการออกจากความสัมพันธ์มักถูกรับรู้โดยคนรอบข้าง 3. การไม่กลับไป (Not going back) เมื่อออกมาจากความสัมพันธ์ได้แล้ว กระบวนการสุดท้ายคือการไม่กลับไปในความสัมพันธ์ที่รุนแรงนั้นอีก ซึ่งสิ่งสำคัญได้แก่การมีความปลอดภัย ความต้องการที่จะมีอำนาจควบคุมชะตาชีวิตของตนเอง และ 4. การเดินหน้าต่อ (Moving on) คือการใช้ชีวิตต่อไปโดยออกจากกรอบของการเป็นผู้รอดพ้น (Survivor) จากความรุนแรง ผ่านกระบวนการ

ให้เหตุผลกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองปลดตนเองจากการเป็นเหยื่อ”

ในปีค.ศ. 1932 ผลงาน Manhattan ของโอคีฟ ได้จัดแสดงเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการภาพฝาผนัง Murals by American Painters and Photographers ที่ MoMA (The Museum of Modern Art, New York City) เป็นการปลดล็อคและเหมือนถ้วยรางวัลในฐานะศิลปินที่ผลงานถูกจัดแสดง กรอบของเพศสภาพได้ถูกปลดออกและคุณค่าของการศิลปินได้ถูกยอมรับ ก่อนหน้านั้นโอคีฟรับงานวาดฝาผนังของ Radio City Music Hall เหตุการณ์นี้ถือเป็นหนึ่งในจุดเปลี่ยนของชีวิต เมื่อเธอต่อต้านอำนาจสติกลิตซ์ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายผลงานศิลปะของเธอ (เธอรับงานเอง โดยปกติสติกลิตซ์จะเป็นผู้คัดกรองและเลือกงานให้) ผู้คนในแวดวงศิลปะก็เตือนไม่ให้เธอรับงานนี้ แต่เธอต่อต้านทุกเสียงและเดินหน้าเพื่อทำงานนี้ (หลังจับได้ว่าถูกสามีหักหลังในความสัมพันธ์ การรับงานนี้ถูกมองว่าเป็นการหักหลังสามีในรูปแบบการทำงาน) แต่ความล่าช้าของการก่อสร้างและปัญหาของผนังหลุดร่อนเมื่อเธอเริ่มทำงาน เป็นสัญญาณว่าเธอไม่สามารถทำงานนี้ให้สำเร็จลุล่วงตามเวลาได้ สุดท้ายต้องจำใจถอนตัว โดยเหตุการณ์นี้สร้างความอับอายและผิดหวังครั้งใหญ่ให้กับเธอ แต่ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง ในการทวงคืนอำนาจและคุณค่าให้กับตนเองกลับมา

ในช่วงเวลาแห่งความเปราะบางของชีวิต ธรรมชาติช่วยเยียวยาจิตใจของโอคีฟได้มาก การปลีกตัวออกจากสถานที่เดิม สภาพแวดล้อม ออกเดินทางท่องเที่ยวในรัฐ นิว แม็กซิโก สภาพแวดล้อมของพื้นที่โล่งกว้างทำให้เธอคุ้นเคยกับวิถีชีวิตเดิมและเชื่อมโยงกับถิ่นกำเนิดของเธอได้ไม่ยาก แม้สุดท้ายเธอไม่ได้หย่าร้างกับสติกลิตซ์ แต่ใช้ระยะห่างของพื้นที่รักษาระยะห่างทางความสัมพันธ์ ช่วงเวลาที่ยากลำบากนี้ได้สร้างจุดเปลี่ยนทางความคิด เกิดการใคร่ครวญต่อตนเองและตกตะกอนกับความไม่แน่นอนในชีวิต เธอเรียนรู้การได้เป็นตัวของตัวเองอีกครั้ง เป็นอิสระจากขอบเขตและกฎเกณฑ์ที่สามีคอยกำหนดชี้นบรรยากาศ ของ นิว แม็กซิโก ทำให้เธอพบพื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพและเป็นสุขสงบจากภายในใจตนเอง

ศิลปะในฐานะพื้นที่ในการเรียนรู้ตนเอง

เธอฟื้นฟูจิตใจด้วยการเริ่มต้นร่างภาพด้วยการวาดเส้น (Drawing) ที่เธอคุ้นเคยค่อยๆ เริ่มใหม่ด้วยลักษณะที่เป็นรูปธรรม ลดทอนความเป็นนามธรรม ให้รายละเอียดกับเส้นและน้ำหนักในภาพ ในผลงานจิตรกรรมชุดทัศนียภาพ นิว แม็กซิโก ถูกจัดวางองค์ประกอบอย่างเรียบง่าย ให้ทัศนียภาพของภูเขาอยู่ตรงกลางโดดเด่นและเห็นได้ชัดเจน ราวกับตั้งใจเชิดชูความยิ่งใหญ่และมั่นคงของธรรมชาติที่อยู่ตรงหน้า ผู้วิจัยเห็นความยิ่งใหญ่แต่โดดเดี่ยวของ **Black of Marie’s No. 4,1931 (ภาพที่ 4)** ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นก่อนรักษาปัญหาสุขภาพ ผลงานชิ้นนี้ถูกจัดวางในแนวนอน ซึ่งแตกต่างไปจากชุดดอกไม้ที่ถูกขยายเต็มผืนผ้าใบและ

ชุดทัศนียภาพตึกนครนิวยอร์ก โอคีฟใช้สีสันที่สดใสขึ้น แนวต้นไม้สีเขียวสดอยู่ด้านหน้าตัดกับสีฟ้าสว่างของท้องฟ้าและก้อนเมฆสีขาวเล็ก ๆ ด้านบน เส้นสายโค้งเว้าของภูเขาสร้างจังหวะ (Rhythm) นำสายตาสู่ท้องฟ้าด้านหลัง การไล่น้ำหนักสีอ่อนไปจนเข้มสร้างมิติทางสายตา เกิดระยะความใกล้ไกลในภาพ เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของภูเขา โทนสีในภาพให้ความรู้สึกสดชื่นมีชีวิตชีวา แต่หนักแน่นมั่นคง ในขณะที่ Purple Hills Ghost Ranch—2/ Purple Hills No II, 1934 (ภาพที่ 5) การจัดวางองค์ประกอบเช่นนี้ ทำให้ภาพมีมุมมองกว้าง ให้ความรู้สึกมั่นคงและสงบ สีแดงอิฐ น้ำตาล ให้ความรู้สึกถึงผืนดินที่หนักแน่นอบอุ่น แทรกแซมด้วยสีเขียวซอุ่ม สีตรงข้ามของเขียวและแดงช่วยให้ภาพดูอบอุ่นมากขึ้น สีฟ้าที่ใช้ระบายท้องฟ้า ช่วยขับให้ภูเขาดูโดดเด่น ให้ความรู้สึกปลอดโปร่ง ผ่อนคลาย นอกจากองค์ประกอบที่แปลกใหม่แล้ว เรายังเห็นความสัมพันธ์ของศิลปินกับภูมิทัศน์ที่ถ่อมตนต่อธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ โอคีฟหันหลังให้เมืองและความวุ่นวายอึดอัด หลังจากสร้างสมดุลให้จิตใจ เธอพร้อมจะเดินต่อไปข้างหน้าโดยมีธรรมชาติและศิลปะเป็นส่วนผลักดันอันเหนียวแน่น รูปแบบผลงานศิลปะของโอคีฟค่อยๆ มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เริ่มให้ความสนใจในวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ที่มีในธรรมชาติ สร้างภาษาและสีสันเฉพาะตัว นี่เป็นจุดเริ่มต้นที่ชัดเจนในฐานะศิลปินอเมริกันหัวก้าวหน้าที่นำเสนอรูปลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นอเมริกัน ผู้ถ่อมตัวต่อความรู้สึกของตัวเองและความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติ

ภาพที่ 4 Black of Marie's No.4.1931. Oil on canvas,
Size: 16 × 30 inches. Georgia O'Keeffe Museum.
Gift of The Burnette Foundation. © Georgia O'Keeffe Museum, USA.
ที่มา: O'Keeffe. (1931)

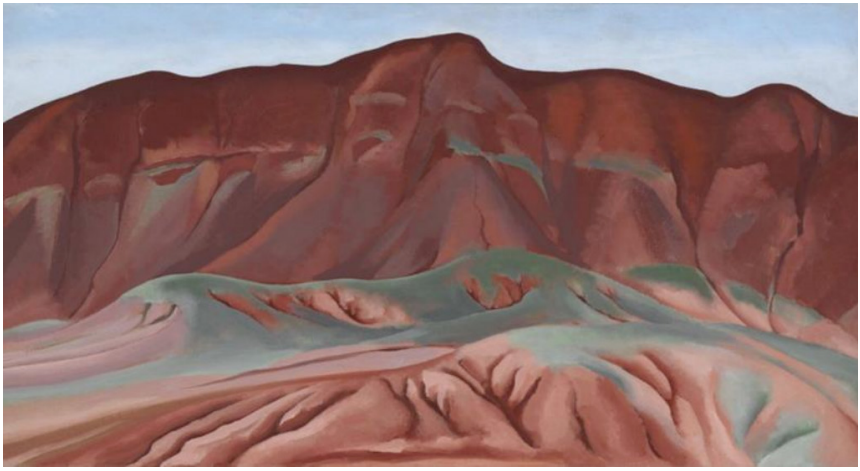

ภาพที่ 5 Purple Hills Ghost Ranch -2/ Purple Hills Noll.1934.
Oil on canvas. Size:16$^{1/4}$ × 30$^{1/4}$ inches. Georgia O'Keeffe Museum.
Gift of The Burnette Foundation. © Georgia O'Keeffe Museum, USA
ที่มา: O'Keeffe. (1934)

ข้อเสนอแนะ

แม้ภาวะซึมเศร้าและวิตกกังวลจะส่งผลให้ความสามารถในการสร้างสรรค์ของศิลปินถดถอยหรือหยุดชะงักลง แต่ภาวะดังเป็นเพียงช่วงเวลาหนึ่งและสภาวะหนึ่ง มิใช่สิ่งที่ดำรงอยู่กับศิลปินหรือบุคคลใดไปตลอดชีวิต ในบริบทของประเทศไทยอาชีพศิลปิน มักเป็นอาชีพที่ดำเนินไปอย่างโดดเดี่ยว เต็มไปด้วยความไม่แน่นอนและความสงสัยในเส้นทางการประกอบอาชีพ ไม่ได้มีหลักเกณฑ์ มาตรฐานหรือแนวทางใดที่เป็นสิ่งชี้วัดความสำเร็จ ทั้งนี้ ภูมิหลังทางสังคมและประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกันของมนุษย์ ทำให้การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในสังคมเป็นความท้าทายที่ไม่เหมือนกัน สำหรับบางคนการต่อสู้กับแรงกดดันในสังคมควบคู่กับการเผชิญหน้ากับความบอบช้ำภายในจิตใจ อาจเป็นเรื่องที่อัดอั้นและยากลำบากเกินกว่าจะแก้ปัญหาได้ ช่วงเวลาแห่งความเปราะบางเช่นนี้อาจทำให้ศิลปินสูญเสียแรงขับเคลื่อน พลังความคิดสร้างสรรค์ ไม่อาจลงมือทำสิ่งที่ถนัดหรือรักได้อย่างเต็มที่ แม้ว่าศิลปะสามารถทำหน้าที่เป็นกระบวนการระบายออกของอารมณ์ (Catharsis) แต่สิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในห้วงเวลาเปราะบางนี้คือความพร้อมของความยืดหยุ่นทางจิตใจ (Resilience) ตลอดจนการตระหนักรู้ในตนเอง (Contemplation) การเคารพตนเอง การเสริมสร้างความเข้มแข็งในจิตใจ และการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformation) เพื่อก้าวผ่านอุปสรรคในชีวิตไปได้

โลกปัจจุบันได้ผันผ่านไปอย่างรวดเร็วฉับไว การเชื่อมโยงประชากรของโลกที่มีจำนวนมหาศาลและหลากหลาย ทั้งเชื้อชาติ ภูมิหลัง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ซึ่งข้อมูลทุกมุมโลกเชื่อมต่อกันได้โดยไม่ผ่านการคัดกรอง ข้อมูลของทุกสิ่งได้หลั่งไหลผ่านมือถืออย่างรวดเร็วจนสมองอาจไม่ทันได้ประมวลผล เราใช้ชีวิตกับความรวดเร็วและสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้เกิด โมหะ โทสะและกิเลสโดยง่าย การใช้เวลากับโลกภายนอกจนหลงลืมโลกภายในของตนเอง ทำให้ขาดการยั้งคิด ขาดสติ สัมปชัญญะ และปัญญาที่จะรู้เท่าทันสภาวะอารมณ์ที่ลื่นไหลไปมาโดยไม่ทันรู้ตัว ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้เท่าทันโลกปัจจุบัน จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเรียนรู้ข้อมูลหรือความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพียงอย่างเดียว หากแต่ทักษะชีวิตก็เป็นองค์ประกอบสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน สำหรับศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ “ศิลปะ” ยังคงเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างสติผ่านการเคลื่อนไหวของมือและการทำงานอย่างจดจ่อได้เสมอ การทำงานศิลปะสามารถเปลี่ยนเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ตนเอง กลับมาอยู่กับตนและปัจจุบันขณะได้ หากผู้สร้างสรรค์ได้เรียนรู้การเจริญสติและการภาวนา ซึ่งปัจจุบันแนวคิดดังกล่าวได้ปรากฏในแนวทางการศึกษาแบบใหม่ เช่น การเรียนรู้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา หรือที่บางแห่งเรียกว่า สมาธิศิลป์ ศิลปินสามารถมีสติรู้เท่าทันทั้งกายและใจของตนเอง เกิดกระบวนการใคร่ครวญต่อตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ นำไปสู่การตระหนักรู้ในตนเอง และเปิดพื้นที่ให้เกิดปัญญา รู้เห็นสภาวะภายในของตนตามความเป็นจริงได้มากยิ่งขึ้น

การสูญเสียสภาวะสมดุลทางใจเป็นการเจ็บป่วยทางจิตใจในรูปแบบหนึ่ง เหมือนการเจ็บป่วยทางกาย เพียงแค่ร่างกายแสดงอาการที่ชัดเจนเช่น อาการไข้ ไอ หรือมีน้ำมูก การเจ็บป่วยทางใจอาจไปแสดงออกเป็นความผิดปกติของกิจกรรมหรือวิถีชีวิตประจำวัน เช่น ไม่อยากอาหาร รับประทานอาหารมากผิดปกติ นอนไม่หลับ รู้สึกเหนื่อยทั้งที่ไม่ได้ทำอะไร ไร้เรี่ยวแรง นอนทั้งวันโดยรู้สึกเหมือนนอนไม่พอ ไม่อยากทำสิ่งที่ชอบ เป็นต้น สิ่งสำคัญที่สุดของการก้าวข้ามช่วงเวลาที่เปราะบางนี้ บุคคลต้องเข้าใจและยอมรับถึงสภาวะเมื่อพบปัญหาทางใจ การคิดวนเวียนซ้ำๆ นอนไม่หลับอาจเป็นสัญญาณเบื้องต้น สภาพแวดล้อมที่มีคนใกล้ชิดที่พร้อมรับฟังอย่างลึกซึ้งและเข้าใจโดยปราศจากการตัดสินจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญ แต่หากไม่สามารถรับมือกับปัญหาสุขภาพจิตได้ด้วยตนเอง การเข้ารับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต เช่น จิตแพทย์ นักจิตบำบัด ถือเป็นสิ่งที่เหมาะสมและจำเป็นในการก้าวผ่านช่วงเวลาที่ชีวิตเปราะบางนี้ไปได้

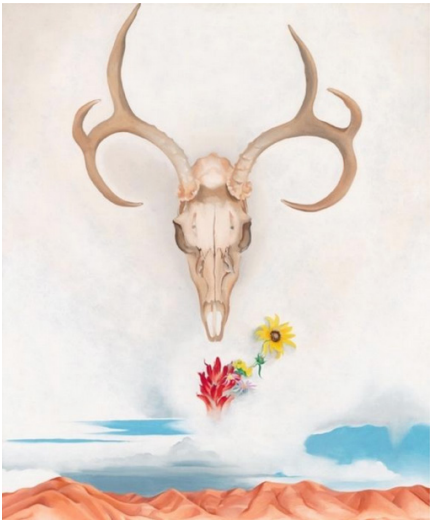

ภาพที่ 6 Summer Days.1936. Oil on canvas, Size: $36\ ^{1/8} \times 30\ ^{1/8}$ inches. Whitney Museum of American Art, New York; gift of Calvin Klein. © Georgia O'Keeffe Museum/ Artist Rights Society (ARS), New York.

ที่มา: O'Keeffe. (1936)

เอกสารอ้างอิง

กำจร สุนพงษ์ศรี. (2554). *ศิลปะสมัยใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมสุขภาพจิต. (2563). *พลังสุขภาพจิตพาคุณก้าวผ่านวิกฤตและความไม่แน่นอนของชีวิตได้อย่างสง่างาม*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). ดีน่าดู

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2547). จอร์เจีย โอคีฟ: GEORGIA O'KEEFFE ค.ศ.1887-1986, *FINE ART 1*, 1 (มกราคม 2547). 20.

ชิชยะ ศรีชัยสวัสดิ์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลิกภาพ สัมพันธภาพในการปรึกษาและความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนใจ ในผู้ที่มีประสบการณ์รับบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย

สาธิดา เต็มกุลเกียรติ. (2567). *ประสบการณ์การรับบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้เคยถูกกระทำ ความรุนแรงในความสัมพันธ์แบบคู่รัก*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสภาวดี บุณยฤทธิกิจ. (2546). *ภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Dow, Arthur Wesley. (1913). *Composition: A Series of Exercises in Art Structure for the Use of Students and Teachers*. New York: The country life Press. https://ia600700.us.archive.org/0/items/compositionserie00dowauoft/compositionserie00dowauoft.pdf

Chave, Anna C. (1990). O'Keeffe and the Masculine Gaze. *Art in America 78, No.1. (January 1990)*, 114 - 179. http://annachave.com/wp-content/uploads/2016/09/Masculine-Gaze.pdf.

Giboire, Clive, ed. (1990). *Lovingly,Georgia: The Complete Correspondence of Georgia O'Keefe & Anita Pollitzer*. New York: A touchstone Books, Simon and Schuster, Inc.

Haskell, Barbara, and others. (2009). *Georgia O'Keeffe: Abstraction*. New Haven: Yale University Press.

López, Robmarie. (2025). Of Women Pioneers, Relics and Proto-Abstractions: A Visual Analysis of O'Keeffe's Manhattan. *International Journal of Literature and Arts, 2025*, Vol.13, No2, 42-48. https://www.sciencepublishinggroup.com/article/10.11648/j.ijla.20251302.14

Murphy, Jessica. (2007, June 1). Precisionism. *Heilbrunn Timeline of Art History*. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2000-. http://www.metmuseum.org/toah/hd/prec/hd_prec.htm

O'Keeffe, Georgia. (1926). *The Shelton with Sunspot, N.Y.* [Online Image]. https://www.artic.edu/articles/1126/skyscraper-living-georgia-o-keeffe-and-the-shelton-hotel

O'Keeffe, Georgia. (1929). *Pink Dish and Green Leaves.* [Online Image]. https://collections.okeeffemuseum.org/object/8715/

O'Keeffe, Georgia. (1931). *Black of Marie's No.4.* [Online Image]. https://collections.okeeffemuseum.org/object/7

O'Keeffe, Georgia. (1934). *Purple Hills Ghost Ranch — 2/ Purple Hills No II.* [Online Image]. https://collections.okeeffemuseum.org/object/79/

O'Keeffe, Georgia. (1936). *Summer Days.* [Online Image]. https://whitney.org/collection/works/7539z

Stieglitz, Alfred. (1918). *Georgia O'Keeffe*. [Online Image]. https://www.nga.gov/artworks/60073-georgia-okeeffe

Vercillo, Kathryn. (2024). *The Role That Alfred Stieglitz Played in Georgia O'Keeffe's Creativity and Mental Health*. https://createmefree.substack.com/p/the-role-that-alfred-stieglitz-played.